

A M I S Z I N H Á Z U N K

31. SZÁM.

NYÁRSPOLGÁRÉK
FÜRDŐN

VÍGJÁTÉK KÉT FELVONÁSBAN

FORDÍTOTTA

SÁNTHA ISTVÁN

RÁKOSPALOTA
DON BOSCO SZALÉZI MŰVEI

IFJÚSÁGI SZÍNDARABOK

1. PÁRBAJ — Misztikus dráma egy felvonásban — 3 férfi szereplő — Ára 80 fill.
2. A PÓRULJÁRT KÍSÉRTET — Vigjáték egy felvonásban — 5 férfi szereplő — Ára 80 fill.
3. A JANGCEKIANG PARTJAIN — Kínai missziós dráma három felvonásban — 12 férfi szereplő — Ára 1 P 20 fill.
4. A LIBA — Énekes vigjáték két felvonásban — 14 férfi szereplő — Ára 1 P
5. EZERNYOLCSZÁZHETVENEGYBEN — Francia dráma egy felvonásban — 8 férfi szereplő — Ára 80 fill.
6. BÍRÓ ELŐTT — Énekes vigjáték egy felvonásban — 5 férfi szereplő — Ára 80 fill.
7. A SZERETET CSODÁJA — Római dráma öt felvonásban — 16 férfi szereplő — Ára 1 P 20 fill.
8. A HŰSÉGES SZOLGA — Vallásos színmű négy képben — Írta: D' Auxerre Leó, fordította: Hauber Aladár — 18 férfi szereplő — Ára 1 P 20 fill.
9. HORKOLÁS A JELSZÓ — Bohózat egy felvonásban — 4 férfi szereplő — Ára 80 fill.
10. A ZSEBTOLVAJ — Jelenkori dráma három felvonásban — 9 férfi szereplő — Ára 1 P
11. NAGYASSZONYUNK — Történelmi dráma (1686. Buda ostroma) három felvonásban — Írta: Ajtai-Ackermann Kálmán — 10 férfi szereplő — Ára 1 P
12. MIHÁLY BÁCSI A DOKTORNÁL — Vig jelenet — Írta: Ruzsinszky Irén — 2 férfi szereplő — Ára 80 fill.
13. A VALLATÁS — Színmű egy felvonásban. — Írta: Ruzsinszky Irén — 6 férfi szereplő — Ára 80 fill.
14. AZ ISKOLAI ZÁSzló — Alkalmi színmű három felvonásban — Írta: Ajtai-Ackermann Kálmán — 5 férfi szereplő — Ára 1 P
15. FÉLREISMERT ZSENI — Tréfás jelenet — Írta: Ruzsinszky Irén — 3 férfi szereplő — Ára 1 P
16. IZGALMAS KALAND — Bohózat egy felvonásban — Fordította Babirák Gyula — 9 férfi szereplő — Ára 1 P
17. A HŰSZMILLIÓS CSEKK — Vigjáték három felvonásban — Fordította B. F. — 20 férfi szereplő — Ára 1 P 20 fill.
18. JÉZUSKA JÁSZOLÁNÁL — Zenés színmű egy felvonásban — Írta Dr. Lintnerné, Fittler Vilma — Több fiú, vagy leány szereplő — Ára 1 P
19. TÖRPEK KARÁCSONYA — Színjáték egy felvonásban — Írta Jászayné, Holczer Magda — 8 fiú v. leányszereplő — Ára 80 fill.
20. A NEMESI LEVELÉ — Színmű öt képben — Írta Klement Ilona — 10 női szereplő — Ára kottákkal 1 P
21. A MOSOLY ÉBREDÉSE — Színmű két felvonásban — Fordította Szirmai Józsefné — 11 női személy — Ára kottákkal 1'40 P

A MI SZÍNHÁZUNK

IFJÚSÁGI SZÍNDARABOK GYŰJTEMÉNYE.

Harmincegyedik füzet

NYÁRSPOLGÁRÉK FÜRDŐN

SZALÉZI MŰVEK KIADÁSA

NYÁRSPOLGÁRÉK FÜRDŐN

VÍGJÁTÉK 2 FELVONÁSBAN.

Fordította

SCHREINER ISTVÁN

DON BOSCO NYOMDA RÁKOSPALOTA

SZEREPLŐK:

FRANCISKA főhercegnő,
udvarházi HERTELENDY LUJZA udvarhölgy
FELMÁSZINÉ, kormányfőtanácsos neje,
MELÁNIA, }
ÁGNES, } leányai
LÉNÁRDTNÉ, egy ruhás bolt tulajdonosa,
FRIDA, szobalány,

HELY: *Nyári fürdőhely* IDŐ: *Jelenkor.*

A SZEREPLŐK ISMERTETÉSE:

A főhercegnő, előkelő megjelenésű idősebb hölgy, keresetlen egyszerűséggel öltözködik.

Az udvarhölgy világos, nyári ruhát visel, ékszer nélkül.

A kormányfőtanácsosné, hizásra hajló, nagyhangú típus, ékszerrel teleaggatva; a lányait legújabb divat szerint járattja.

A szobalány az úriházak mintaszobalánya, ünneplő-díszes, csipkés fehér köténnyel s a hozzáillő kis főkötővel.

ELSŐ FELVONÁS

Elzárt, barátságos kert, gondozott, parkszerű. Balra szőnyeges, gömbalakúra nyirt diszfákkal szegélyezett bejárat a szálló épületébe. Jobbra cserjék, bokrok. A középben kerti asztal, fölötte árnyat nyújtón kifeszítve színes kertiernyő, körülötte pedig fonott kertiszékek.

1. J E L E N E T

(udvarházi Hertelendy Lujza udvarhölgy az asztalnál ül, előtte egy pohár hűsítő ital, könyvet olvas. Felmásziné balról a bejáraton jön. Jól kimelegedett, a fáradtságtól szinte beesik a színre, szorosan mögötte leányai. — Melánia és Ágnes).

FELMÁSZINÉ *(egy székre roskad).* — Jaj! — nem, tovább nem bírok menni, — jaj! — nem bír a lábam, — a tagjaim. — Vajjon itt is minden foglalt, itt a . . .

MELÁNIA *(orrát fintorgatva . . .)* — „Kispipában.“

FELMÁSZINÉ. — Oh! Engedjétek, hogy kissé kipihenjem magam. Jó, hogy ezt a kis zugot s néhány szabad széket leltünk. Mindenütt sürgés-forgás, minden a tolongásig megtelt *(leányaihoz)*. Üljetek hát le.

ÁGNES (*még állva*). — De mama, hiszen mi . . .

FELMÁSZINÉ. — De hát üljetek le már, ha mondom.

Mi is megíhatunk itt egy üveg bort, épúgy mint bárki más (*az udvarhölgy felé vetve egy pillantást*), vagy tetszik, — vagy nem.

ÁGNES. — De mama, hiszen mi nem lakunk itt.

FELMÁSZINÉ. — Na és, — különben azt én is tudom!

ÁGNES (*Hertelendy kisasszonyhoz*). — Meg tetszik engedni, nem zavarjuk?

HERTELENDY. — Csöppet sem. Tessék csak egész bátran helyet foglalni.

MELÁNIA (*affektáltan*). — Szabad e szék? (*leül*).

ÁGNES (*köszönetet bólintva az udvarhölgy felé és szintén leül*).

FELMÁSZINÉ (*leányaihoz félhangosan*). — Ugyan mit teketóriáztok annyit. Felmásziéknak erre nincs szükségük.

ÁGNES (*körülnéz, majd meglegedetten*). — Követnünk kellett volna a hordár tanácsát, s mindjárt ide jönnünk.

FELMÁSZINÉ (*fennhéjazón*). — Ha Lénárdték az „Aranyfácánba” szálltak, mi nem mehetünk . . .

MELÁNIA. — Egyenesen pont a „Kispipába”.

ÁGNES. — S no a végén mégis, hogy ide loholtunk. A hordár csak jót akart.

FELMÁSZINÉ. — Nahát akkor pedig igazán jobban igyekezhetett volna kocsiórt, szuszogott mire nem volt már szabad kocsi, arra meg a vállát vonogatta, s hagyott minket állni ott, mint számár a hegyen! (*zsebkendőjét elővéve legyezi magát*). Különben is

mi nem kívántuk volna tőle ingyen... egy ilyen faragatlan ember. És ilyen embereket alkalmaznak... és ilyen állapotok egy ekkora fürdőhelyen, egy ilyen fontos állomáson! Ah!...

ÁGNES. — De mama! — Honnan tudhatta volna az a szegény ember, hogy mi kocsin akarunk menni, ha te ezen óhajod tudtára sem adtad? Mi egy jó félóraig feltartóztattuk kérdezősködéseinkkel, keresetétől elűtöttük, mire az állomás kiürült, a bérkocsik elmentek, szélnek eresztettük őt is, s végül az ő szolgálatkész felvilágosításaiért te még goronban rá is rivalltál.

FELMÁSZINÉ. — Csak nem akarsz szemrehányással illetni? Még csak az hiányzik! Minek van hát az ilyen ember a pályaudvaron? Annak rögtön tudnia kell, hogy kivel van dolga (*fokozatosan több hévvel*), hogy mi elsőosztályú utasok voltunk... (*lélekzetet vesz, majd folytatja*). Hogyan felpattannak az emberek, hogyan hajlonganak, ha mi a lipicai méneinket a bricskánk elé fogva érkezünk valahová! Hiszen ti tudjátok!...

MELÁNIA. — Lipicainak és bricskának mondják mama!

ÁGNES. — Ugyan, az igazán nem fontos.

FELMÁSZINÉ. — Igen, az nem fontos.

ÁGNES. — Én úgy gondolom, hogy mindenesetre jobb, ha úgy vesszük a dolgokat, amint vannak, ha azokhoz alkalmazkodunk, igazodunk hozzájuk (*mosolyogva*). Mert bizony a kedvező alkalomra várni kell még a kormányfőtanácsosnéknak is... még ha az idővel báróné is lenne. (*Hertelendy kisasszony*)

felé fordúlva). Ugyebár igazam van tisztelt kisasszony?

FELMÁSZINÉ (*bosszúsan dobol az asztalon*). — Ágnes végre is már más all . . . ,aller . . . hogy is mondják azt az izét? (*testének és tagjainak mozdulataival akarja magyarázni az eszébe nem jutó kifejezést*).

MELÁNIA. — Allűröket gondolsz kérlek.

FELMÁSZINÉ. — Allűröket. Igen, más allűröket. Akárkinek is mindjárt azt mondod „tisztelt kisasszony“ (*leereszkedően Hertelendyhez*). Maga e házhoz tartozik? Nemde? A „Kispipához“, a személyzethez ugyebár . . . kisasszony?

HERTELENDY. — Én?

FELMÁSZINÉ. — Úgy látszik itt nem valami gyors a kiszolgálás.

MELÁNIA (*az anyjához gúnyosan*). — No mondhatom, megint jó helyre vezettél minket. Nem láttad magad is mindjárt az ittenivel ellentétben, hogy a másik hotelben a személyzet hogyan igyekezett, hogyan törte magát . . .

FELMÁSZINÉ. — Kérlek én örülök, hogy attól a zsvajtól, idegesítő sürgés-forgástól megszabadulhattam. Kérlek ez a csöndes, nyugodt zugocska igazán jó.

MELÁNIA. — De hisz' minden lakrész, vagy asztal-csoport úgy amint illik szolgálatára személyzetet kell kapjon, és itt . . .

FELMÁSZINÉ (*Hertelendyhez*). — Mondja csak kisasszony, — maga talán ép a fogadósné lánya, vagy látogatóba van náluk? Ez valóban egy hotel? Na igen, — mert a bejárat itt elegánsnak látszik, —

azt nem lehet letagadni. Persze olyan, mint amilyen a mi új vellánk szőnyegei, feljárója, no ja. Olyan persze még soká lesz.

MELÁNIA. — Villa, villának mondják.

FELMÁSZINÉ. — És a „Kispipa“ fogadó nemde másod avagy harmadrendű penzió?

HERTELENDY (*mosolyogva*). — Nem utolsó hely és sokszor igen magas társadalmi állású vendégek is felkeresik.

FELMÁSZINÉ (*magára mutat*). — Láthatja! — Gondolom, ön egy rokona a háznak?

HERTELENDY. — Oh nem. De az itteni viszonyokat meglehetősen ismerem.

FELMÁSZINÉ. — Nos hát akkor majd intézkedik ugye. Ha már itt vagyunk, fogyasztanunk is kell valamit. Tehát egy kis üveg harmatvizet és három poharat hozzá.

MELÁNIA (*lenézően*). — Mama! — de három poharat egy kis üveg vízhez?

FELMÁSZINÉ. — Igaz, miért? Egy pohárból is ihatunk mindhárman, ha a pohár itt oly ritka jószág. — Tehát csak egy poharat kisasszony!

HERTELENDY (*felkelve*). — Amint tetszik. Szívesen nagys . . .

FELMÁSZINÉ (*közbeváág pöffeszkedően*). — Méltóságos, méltóságos.

MELÁNIA. — Szólíttadhatod magad egyszerűen nagyságos asszonynak; hivalkodástól ment, egyszerűség választékosabb modorra vall.

FELMÁSZINÉ (*fejét lehajtva, küzködve magával*). — Tehát egyszerűen (*élénken mint, aki talált valamit*)

- nagyságos kormányfőtanácsosné öméltósága, Kedves kisasszony, nos menjen és hozza a harmatvizet.
- ÁGNES (*felugrik*). — Azt én is elintézhetem. Tessék engedni kedves kisasszony, majd én megyek!
- FELMÁSZINÉ. — Egy kis üveg vizért igazán nem kell kettőnek menni.
- HERTELENDY (*pajzánul Ágneshez*). — Majd nem tud eligazodni. A „Kispipának“ titkos szobái, folyosói is vannak, hogyan találna vissza. Tessék csak maradni.
- ÁGNES. — De nem kell fáradoznia.
- HERTELENDY. — Nem kell? (*Ágneset megsimogatva*). De hiszen én önként, s szívesen teszem gyermekem,
- FELMÁSZINÉ (*csípősen*). — Gyermekem! — No ott még nem tartunk.
- HERTELENDY (*igen kecsesen*). — Oh! bocsánat nagyságos Asszonyom! Kedves leányának bájossága, üdesége sajnálatosan tiszteletlenségre ragadtatott engem: de mikor úgy tetszik . . .
- ÁGNES. — Jaj, de kedves! A nyakába szeretnék ugrani!
- FELMÁSZINÉ (*szigorúan rendreutasítással*). — Ágnes! Semmiféle ugrani! (*Hertelendyhez*). Várjon még egy pillanatra. Mit is akartam mondani . . . Mi egy üveg bort, sőt pezsgőt is megengedhetnénk magunknak, de ha szállást sem kapunk! . . .
- ÁGNES. — De azt még nem tudod, nem kérdezted . . .
- MELÁNIA (*dölyfösen orrát az ég felé tartja*). — Van szobájuk a részünkre?
- HERTELENDY. — Sajnos, effelől nem adhatok felvilágosítást.

FELMÁSZINÉ. — Áh, mit költsük a sok pénzt. Természetes itt is minden foglalt. És *(csipősen nevetve)* azok a Lénárdték az „Aranyfácán”-ban, — nagyszerű — azok kaptak szobát. Kik, mik azok hozzánk képest. Mindig pénzzavarban vannak, de azért az „Aranyfácán”-ban vannak! — Felmásziné, kormányfőtanácsosné öméltósága és leányai; — még a „Kispipában” sem! Hát nem nevetséges ez? Nem gyerekek? *(paprikásan, hol pattog, hol nyújtja a szavakat)* Semmi sem lesz itt elköltve, a pénz az ablakon kidobálva, semmi! Egy krajcár sem! Puntum! Slussz! *(önmagát loalva)*. Most beülünk a legjobb, a legfínomabb, a legelső étterembe, eszünk, iszunk valamit és az első gyorsal gyorsan haza! Na! *(fújtat)*.

MELÁNIA. — És egyáltalán az a szemtelenség, a hordár nekünk, minekünk a „Kispipát” ajánlotta. ÁGNES *(bosszúsan, majd vigan)*. — Elég a beszédből. Én azt sem bánom, ha „zölddisznónak” is hívják, ha szénán, a földön kellene is aludnom. Nem volna az sem olyan nagy eset.

MELÁNIA. — Ugyan Ágnes!

ÁGNES. — Nem olyan nagy eset. Azért jöttünk, hogy Franciska főhercegnőt lássuk. Én bizony látni szeretném. Ti mehettek nyugodtan haza, akár külön expresz vonaton is, — én itt maradok.

FELMÁSZINÉ. — E . . . egye . . . egyedül? . . .

MELÁNIA, — Ettől kitelik! Ez elég bolond ehhez.

ÁGNES. — Nem is lenne az olyan bolondság. A főhercegnő megérdemli, hogy az ember érte áldozatot hozzon. Mondják, ő páratlan, drága. Maga a meg-

testesült jóság és kedvesség. Nemde kisasszony ezt Ön is hallotta?

HERTELENDY. — Bizonyára. És én még sokat, sokkal többet is mondhatnék róla.

ÁGNES. — Jaj de jó! Nagyszerű! El kell, hogy mondja! — Tehát maradunk! — Mama! Talán fel tudnánk kutatni valahol egy lakást. — Én felfedezőútra megyek.

FELMÁSZINÉ. — Az nem lehet, ha a Lénárdték . . .
(*görcsösen nyeli a mérget*).

ÁGNES (*folytatva szaval*). — Az „Aranyfácánban” laknak! (*szemétforgatva, szinpadias áldöbbenettel*).

Mit fognak szólni az emberek, hogy Felmásziék!

FELMÁSZINÉ. — Bár előre lefoglaltunk volna szobát.

MELÁNIA. — Mit jajgattok! Egyszerűen elfoglaljuk Lénárdték szobáját, ők mehetnek . . .

FELMÁSZINÉ (*élénken felugrik*). — Melánia, mily okos kislányom vagy te. Erre mindjárt gondolhattunk volna.

MELÁNIA. — Lénárdték nekünk lekötelezettjeink.

FELMÁSZINÉ (*kapva a szón*). — Igen és örülhetnek, ha szívességet tehetnek nekünk, miután mi épp elégszer nyultunk a hónuk alá, kisegítettük őket.

ÁGNES (*indulatosan*). — Én nem tartok veletek anyám! Igazán nem . . . Ez . . . Ez

MELÁNIA. — A kedvező alkalom megragadása. Semmi egyéb.

FELMÁSZINÉ (*Ágneshez*). — Menj kedvesem kocsiórt. — De két lovas legyen hallod! Most már csak lesz kocsi foglalatlan.

MELÁNIA. — Üres, szabad.

FELMÁSZINÉ. — Talán most már elég szaladgál
üresen, szabadon. Elhajtattunk az „Aranyfácánba”
*(feláll s anélkül, hogy köszönne, méltóságteljesen
kibilleg, mögötte a drága Melánia).*

ÁGNES *(Hertelendyhez)*. — Hálás köszönet kedves
kisasszony és bocsássa meg, hogy így berontottunk.
Oh . . . én életem végéig is szívesen itt maradtam
volna.

HERTELENDY. — No a föld gömbölyű, talán még
egyszer ismét ide vetődnek.

(Ágnes is távozik az övéi után).

2. J E L E N E T

(HERTELENDY).

HERTELENDY *(ismét az asztalhoz ül, könyvét felveszi).*

— Minden kedvem elment az itteni élettől ez
épületes eset után. Mit szólna a fenség ilyen ven-
dégekhez *(felnéz).*

3. J E L E N E T

*(Franciska főhercegnő nyitott napernyővel jobbra a
kertből bejön a színre. Hertelendy feláll és eléje megy)*

FRANCISKA FŐHERCEGNŐ. — Nos kedves Her-
telendym, azt hittem, látogatói vannak. Hová lettek?

HERTELENDY. — Fel is út, — le is út, elszéledtek.

Fenség! Úgy vélem a „Kispipa” nem volt nekik
elég előkelő.

FRANCISKA FŐHERCEGNŐ. — Úgy? Vagy az én
kis udvarhölgyem, ki mindig oly szeretetreméltó

szokott lenni, nem kísérelte meg itt tartani? Egyébként kik voltak?

HERTELENDY. — Egy kormányfőtanácsosné a leányaival.

FRANCISKA FŐHERCEGNŐ. — Mondjon többet róluk. Érdekes emberek?

HERTELENDY. — A maguk nevében bizonyosan Fenség. Ezt az emberfajtát ily természetesnek ritkán találja az ember *(nevetve)*. A nyilvánosság előtt egész mások.

FRANCISKA FŐHERCEGNŐ. — Milyen kár! Én szívesen megfigyeltem volna őket egy kissé!

HERTELENDY. — A hölgyek itt teljesen járatlanoknak látszottak. Nem tudták, hogy ez itt magántulajdon, azt hitték hogy a „Kispipa” személyzetéhez tartozom *(nevetve)*.

FRANCISKA FŐHERCEGNŐ. — Ez a tévedés megbocsátható! Nem mindenki tudhatja, hogy a „Kispipa” a mi uradalmunkhoz tartozik, hogy az épület e szárnyát szállásunként használjuk. De ez nem is fontos. Hová mentek?

HERTELENDY. — Lakást keresni, de attól tartok, hogy nem fognak találni, mert minden megtelt . . .

FRANCISKA FŐHERCEGNŐ. — Minden megtelt az én jelentéktelen személyem miatt . . .

HERTELENDY. — Oh ne mondja ezt Fenség, az emberek lelkesednek Fenségedért és . . .

FRANCISKA FŐHERCEGNŐ *(tréfásan sóhajtozva)*. — És ez az inkognitóban való utazás . . . mindenki ismer . . . az egész világ . . . és . . .

HERTELENDY. — És szereti . . .

FRANCISKA FŐHERCEGNŐ. — Ne folytassa maga kis hizelgő. Mily felüdítő volna, ha akadna egy hely, ahol nem ismerve engem, az emberek velem is ép úgy beszélnének, bánnának, mint egy közönséges halandóval.

HERTELENDY. — Annak is megvan az árnyékoldala. Éppen most kaptam ízelítőt belőle.

FRANCISKA FŐHERCEGNŐ. — Az előbbi hölgyek részéről?

HERTELENDY. — A legfiatalabb kivételével. Az egy helyes gyerek. Mindig azon igyekszik, hogy anyja és nővére tapintatlanságát, botlásait jóvátegye. — Ők is Fenségedet szeretnék látni, azért utaztak ide.

FRANCISKA FŐHERCEGNŐ. — Ejnye-ejnye! És nem találtak lakást. Hm! . . .

HERTELENDY. — Talán mégis Fenség!

FRANCISKA FŐHERCEGNŐ. — Ha tudnám (*huncutkás-mosolygással*), hogy inkognitóm nem kiáltják kürtölik világgá . . . úgy a hölgyeket itt elszállásolnám. Mily érdekes lenne egyszer nem Fenségnek lenni. Ezt most egész jól meg lehetne csinálni. Holnap ismét a robot tovább, egy egész csomó embert kell kihallgatáson fogadnom. Ah! A nőegylet elnöknője, (*monoton hangon fősorolja*) az ifjú leányok otthona, a gyermekbarátok egyesülete, a cse-csemővédők stb. stb . . . Várjunk csak! Mondja csak gyermekem: Lénárdtné önagysága nincs előjegyezve.

HERTELENDY. — De igen Fenség! Megbízást szeretne kapni a kelengyém szállítására.

FRANCISKA FŐHERCEGNŐ. — Na jó! Őt vesszük legelőbb sorba, jókor, korán, hogy jusson bőven időnk az alapos megbeszélésre.

HERTELENDY. — Mily kegyes Fenséged! (*mély bókkal kezecsókol*).

4. J E L E N E T

(FELMÁSZINÉ, MELÁNIA és ÁGNES *feltűnnek a bejáratnál*).

HERTELENDY. — Tényleg visszajöttek, Fenség.

FRANCISKA FŐHERCEGNŐ. — Hertelendykém, — semmi Fenség, belemegyünk a tréfába s végig is csináljuk. Szükség esetén be is fogadjuk őket. De szeretném a szerepem előbb egy kissé áttanulmányozni, s ezért visszavonulok. Kísérjen el egy darabon (*mindketten a kert felé el*).

5. J E L E N E T

(FELMÁSZINÉ, MELÁNIA és ÁGNES *az asztalhoz jönnek*).

FELMÁSZINÉ. — Na ülünk a régi helyünkre.

ÁGNES. — A „Kispipában“.

MELÁNIA. — Igazán szemtelenség a Lénárdtnétól, hogy nem lehet rálelni. A szállóban nincs, a sétányon nincs, állomáson sincs.

ÁGNES. — Talán még meg sem jöttek.

MELÁNIA. — Talán nincsenek itt? Hát miért nincsenek még itt, ha mi keressük őket! És az az

orcátlanság; — a főpincér nem akarta nekünk kiadni a szobát.

ÁGNES. — Máskor előre kell gondoskodnunk.

FELMÁSZINÉ. — Mit előre? — Mindenütt ahol mi megfordulunk hajlonganak, ott én Felmásziné kormányfőtanácsosné öméltósága vagyok. Csak itt ilyen műveletlenek az emberek.

ÁGNES. — De mama! Otthon ahol ismernek, ott igen. De ki tudja azt itt, hogy te kormányfőtanácsosné vagy. Nincsen az rád írva, s az nem látszik meg mindig az emberen, hogy ő méltóságos . . .

FELMÁSZINÉ. — Rajtam igen! — De itt nincs szemük az embereknek.

ÁGNES (*tettetett érzéssel.*) — Oh jaj ez rémes!

FELMÁSZINÉ. — Csak ne lenne ez éppen „Kispipa”. No meg a kiszolgálás; — egyenesen hajmeresztő! És az a kisasszony, aki az előbb itt ült, már az is eltűnt. Igazán (*mind bosszúsabban*) itt maradhatott volna az a . . . liba!

ÁGNES. — Mama; — de kérlek hiszen azt sem tudod ki, vagy mi?

FELMÁSZINÉ. — Hát ki, vagy mi lehet? (*lenézően.*) Hogy nem a mi társadalmi osztályunkba való, az bizonyos.

ÁGNES. — Talán magasabba! . . .

MELÁNIA (*gúnyosan nevetve.*) — Hahaha . . . itt, a „Kispipába” (*homlokára a mutatóujjával köröket rajzol*). Te talán egy kicsit meg vagy . . .

FELMÁSZINÉ. — Bízátok azt csak rám, majd én meg . . . majd én kiderítem.

6. J E L E N E T

(*Előbbiek, HERTELENDY és FRIDA*).

(*Herтеленy kisasszony az asztalhoz jön, mögötte Frida jól megrakott tálcával, melyet mélyen meghajolva letesz és azután frissen megterít*).

FELMÁSZINÉ (*meghökkenve*). — Mi mindent hoz itten? Én ezt mind nem rendeltem!

HERTELENDY (*mosollyal*). — Ez ilyen hely itt nagyságos asszonyom. Igen előnyös. Itt felszolgálnak a vendégnek, s a választást reá bízzák.

FELMÁSZINÉ. — És azután a számla, mi? Ezt már ismerjük! Szomorú tapasztalatok, de itt arra ne legyen gondja (*Fridához, ki közben elkészült a terítéssel*). Így ni! Frida még süteményt. (*Felmászinéhez*). Tehát hölgyeim parancsoljanak! Tetszés szerint. Lesznek kegyesek magokat kiszolgálni, vagy szolgáltatassák a szobalánnyal fel.

FELMÁSZINÉ (*a szemével máris eszik, mohón nagyokat nyel a levegőből, látszik rajta, alig várja hogy ehessen*). — Az már megy! Ágnes azt majd te végzed, s legelőbb is tölts. Ha már mindez itt van, és nem nyúzzák meg az embert, hát lássunk hozzá!

HERTELENDY (*int Fridának, mire az mély meghajlással távozik*).

7. J E L E N E T

(Előbbiek, FRIDA nélkül).

MELÁNIA (*finyáskodón*). — Igazán furcsa, még étlap sincs.

HERTELENDY. — A mi vendégeink megszoktak elégedni azzal, amit mi nyújtunk. Ez nálunk így szokás.

MELÁNIA. — Na igen ha az embereknek nincs nagy igényei, hagyján. Szerintem mégis csakk jobb az, ha étlap van.

ÁGNES (*halkan*). — Mama én félek, hogy ez még sem fogadó, ez olyan mint egy privátház, s akkor mi rémesen felsülünk.

FELMÁSZINÉ. — Ugyan hova gondolsz! Nem fogadó! Privátház! Hisz' oda be sem engednének minket. Tudod csak azt a látszatot igyekszenek kelteni, hogy az egyes fogyatékoságokat leplezhessék. Aki annyit utazik mint én, az ilyesmit azonnal felismeri (*Hertelendyhez*). Nemde kisasszony? Szemem mint a sasé, nem igen csalódom. No és mondja, hogy hívják magát tulajdonképpen?

HERTELENDY. — Engem? . . . Hertelendy . . . udvarházi . . .

FELMÁSZINÉ (*diadalmas pillantással lányai felé*). — Az udvarházból ugye helyesen gondoltam. Akkor a maga apja itt gazdatiszt, vagy gondnok, vagy valami ilyesféle?

HERTELENDY. — Ahogy vesszük. Talán mindkettő.

FELMÁSZINÉ. — Igen, körülbelül olyasféle, mint a mi Jánosunk olyan tocumfakcium.

MELÁNIA. — Totumfaktum Mama.

FELMÁSZINÉ. — Jó, jó! Hát olyan totumfaktum. No nem baj, azért üljön csak közénk kisasszony (*leereszkedőn*). Itt nem ismernek minket, hát csak tesék. — Ni, itt jön megint az a nett szobalány.

8. J E L E N E T

(*Előbbiek és FRIDA*).

FRIDA (*egy süteményekkel telt tálcát hoz. Lerakja a süteményt függén, hangtalanul elrendezi majd el*).

FELMÁSZINÉ. — Lám ennek a lánynak van modora.

Hja, ez tudja, hogy kikkel van dolga. Mi fizetést kap? Ilyen kellene nekem. Nincs felmondásban?

Nem tudja mikor hagyja el a helyét? Elsején, tizenötödikén? Mióta van már itt szolgálatban? No

ha majd jön leszedni az asztalt, beszélék a fejével.

ÁGNES (*ki közben tölt és felszolgál*). — Mama, kérlek te ezt nem teszed. Ez több lenne, mint a vendégbarátság megsértése.

MELÁNIA. — Miért? Ezt egy vendéglőben csak meg lehet csinálni?

ÁGNES. — Hát ha én e hotel tulajdonosnője lennék, s egy idegen az én személyzetemből valakit szerződésszegésre akarna bírni, hát én . . . én . . . mindhármunkat kidobnám . . . és hiszem, hogy a papa is ekként járna el (*Hertelendyhez*). Kérem bocsásson meg Hertelendy kisasszony, a mama igazán nem gondolta komolyan . . .

FELMÁSZINÉ (*közbeavág*). — Hát hogyan másként?!

ÁGNES. — Úgy! Hát ily körülmények között itt ég a talpam alatt a föld, úgy én semmikép sem maradok itt *(felugrik)*.

HERTELENDY. — Ugyan ne! Kedves Anyjának ma épp elég oka volt arra, hogy felizguljon . . .

ÁGNES. — De arra semmikép, hogy mások szolgálóit elcsalja . . . Én elutazom!

9. J E L E N E T

(Franciska főhercegnő a kert felől jön a társasághoz Hertelendy felkel s állva marad).

FRANCISKA FŐHERCEGNŐ *(méltóságteljesen de szeretetteljesen Ágneshez)*. — Kis kisasszonykám, mondja, nem szívesen maradna itt?

ÁGNES *(zavartan)*. — Nekem nagyon tetszik itt, de . . .

FRANCISKA FŐHERCEGNŐ. — A de-t hagyjuk el, és maradjon!

FELMÁSZINÉ *(pártfogóan)*. — No lám! Itt mindjárt látni, ki a jó fogadósné, — mindjárt üstökön ragadja a vendégeit, s nem engedi el.

FRANCISKA FŐHERCEGNŐ *(előbb megütközéssel, majd szerepét játszandó nevetve)*. — Mindenesetre szándékomban volt az Önök részére egy-két helyiséget rendelkezésre bocsátani, de természetesen az semmikép sem akar erőszakot jelenteni . . .

FELMÁSZINÉ. — Szükség törvényt bont, így hát nincs számunkra egyéb hátra, mint a „Kispipa.”

MELÁNIA. — Remélhetőleg a szobák nem középkori berendezésűek, mert mi bizony nagyon elvagyunk kényeztetve.

HERTELENDY *(széket tol a főhercegnőnek).*

FRANCISKA FŐHERCEGNŐ *(leülve).* — csak a név középkori eredetű, s mert az épület már a XVI. században családunk birtokában volt, kegyeletből nem változtattuk meg.

MELÁNIA *(miután a főhercegnő melléje ült, észrevétlen székestől odébb húzódik).*

FELMÁSZINÉ. — Mily régimódi felfogás. Mi bizony modern emberek vagyunk. Az efféle régi, ősfíszkek. Hm! nem vagyok róluk különösebb véleménynyel. Az én villám a központi fűtéssel, az igen! *(beszéd közben is állhatatosan eszik és csámcsog).*

ÁGNES. — Hát ami azt illeti mama, nekünk nincs is ősfíszkünk. A papa. szülei albérletben laktak és a te szüleid . . .

FELMÁSZINÉ *(Ágneshez).* — Mit akarsz...*(a főhercegnőhöz).* Tudja kedves fogadósné asszony az én Ágnes lányom oly gyerekes még és ahhoz is hozzászól amihez nem is ért, mindenbe belebeszél . . . Mit is akartam mondani . . . Az árak remélem mérsékeltek. Mi szívesen fizetjük a legmagasabbat is, de elsőrangú helyen. Hát ugye, különbséget kell tenni.

FRANCISKA FŐHERCEGNŐ. — Kérem Ön meg lesz elégedve.

FELMÁSZINÉ. — Na ja. De azért csak részletezzük. Itt úgy összeszaladtak az emberek, és úgy meg vannak habarodva, amit persze az itteniek kihasználnak — azért mert egy nyim-nyám főhercegnőnek eszébe jutott pont itt császkalni inkonyitóban . . .

MELÁNIA. — Inkognitóban kell mondani.

FELMÁSZINÉ. — Én inkonyitót mondtam, én mond-

hatom úgy is. Igen, itt azt hiszik talán, hogy mi is ezért vagyunk itt, hogy jól megkopasszanak.

FRANCISKA FŐHERCEGNŐ. — No ezt nem gondolnám.

FELMÁSZINÉ. — Jó, jó! Maga szolid benyomást kelt. — Maga azelőtt ugye szakácsnő volt?

FRANCISKA FŐHERCEGNŐ *(meglepetten)*. — Hogyan jön erre a gondolatra?

FELMÁSZINÉ *(a széken hintázva, hangosan nevet)*. — No mert látszik magán a csiszoltság, hogy jobb házakban fordult meg. — De azt előre megmondom, ha a számla nagy lesz, nem fizetem ki, én alkuszom, én levonást eszközölök.

ÁGNES. — Azt csak nem teszed meg mama?!

MELÁNIA. — Mbah!

FRANCISKA FŐHERCEGNŐ. — Hertelendykém, lesz oly jó a hölgyeknek szobáikat megmutatni.

ÁGNES. — Mehetek én is?

FELMÁSZINÉ. — Nem bánom *(a főhercegnőhöz)*. Mássá mint amilyen maga, én nem tehetem. Az embereket olyannak kell hát venni, mint amilyenek. A kutyából nem lehet szalonnát csinálni . . . Jaj, oly fáradt vagyok e sok lótás-futástól. Különben fogadósne, ha nincs a konyhán dolga, itt maradhat még egy kicsit, szórakoztatni engem . . . Nem minden bokorban található ily előkelő embereket mint mi, kikkel egy asztalnál ülhet . . . Melánia, nem mész velük?

MELÁNIA. — Nem, köszönöm *(Hertelendy és Ágnes egymásba karolva el)*.

10. J E L E N E T

(*Előbbiek HERTELENDY és ÁGNES nélkül.*)

FELMÁSZINÉ. — Tudja kedvesem, az ember tulajdonképpen nagy bolond. Az ember bumlizik a világban, ide s tova préselteti magát, mint a héring, vonaton, hajón, itt-ott, pedig odahaza mégis csak a legjobb. Jól zabigálni, jól idogálni . . . és az otthoni kiszolgálás . . .

MELÁNIA. — De hisz valamit a világból kell látni!

FELMÁSZINÉ. — Hisz ez az! Valamit látni is akarunk, hogy odahaza tekintélyt tartsunk. Engem hat ökörrrel sem lehetett volna ebbe a rumliba elhozni, de van itt egy bizonyos Lénárdtné, azt még kihallgatáson is fogadja az a főhercegnő, mi hát bizony nem akarunk tőle elmaradni.

FRANCISKA FŐHERCEGNŐ. — Ah! Hát Ön is kihallgatást szeretne kapni.

FELMÁSZINÉ. — Én! Van is eszembe! Arra már nincs szükségem. Amíg az uram nem volt kormányfőtanácsos, akkor más volt, de most már az ilyesmi nekem csak szórakozásként jó . . . A Lénárdtné nem kell, hogy olyan beképzelt legyen, mi is láttuk már azt a főhercegnőt, két keze van, két lába van, az orra közepén van neki is . . .

MELÁNIA. — Hát egyenlőre még nem láttuk.

FELMÁSZINÉ. — Mondja csak, hol szállt meg? Maga biztosan tudja . . .

MELÁNIA. — Erre vonatkozóan még senki sem tudott felvilágosítást adni.

FRANCISKA FŐHERCEGNŐ. — Az érthető is, mert a Fenség inkognitóban van itt, s ő ezt amíg csak lehet, meg is akarja őrizni.

FELMÁSZINÉ. — Annyit beszélnek róla és Lénárdtné . . .

FRANCISKA FŐHERCEGNŐ. — Milyen az a hölgy tulajdonképen?

FELMÁSZINÉ. — Nem kellene beszélnem róla — de nézze az üzlete mindig egy kicsit, hát . . . hát . . . izé . . . Mindig pénzzavar, tudja, ő bizton úgy gondolja, ha elnyeri a gazdag udvarhölgy kelengyének szállítására a megbízást, akkor kimászik a bajból. De hát ilyen uraságok nem dolgoztatnak belsővel, azoknak külföldi, párisi kell.

MELÁNIA. — Én sem Lénárdtékkal készítettem a kelengyém.

11. J E L E N E T

(*Előbbiek, HERTELENDY és ÁGNES, kik most visszajönnek*).

ÁGNES. — De mama, hogy mondhatsz ilyet. Amit Lénárdték készítenek, az minden versenyt kiáll, az elsőrangú, papa is azt mondta.

FRANCISKA FŐHERCEGNŐ. — Így hát ajánlja nekem a céget?

FELMÁSZINÉ. — Önnek? Miért ne? Egy polgári szállónak polgári igények mellett minden bizonynyal megfelelő.

ÁGNES *(nevet)*. — Hát csak nézzétek meg a szobáitokat! . . . Polgári . . . Hahaha . . . Majd kiesik a szemetek!

MELÁNIA *(kényesen, begyesen)*. — Hát kérlek nekünk sohasem esik ki a szemünk, mert nekünk otthon a mi szobánk mindig különb! Ezt jegyezd meg magadnak Ágnes!

ÁGNES *(Melániához)*. — Te birkácska, te . . . Örülünk hogy itt vagyunk. A főhercegnő aranyos egy asszony, mesélte nekem Hertelendy kisasszony . . . Páratlan . . .

FELMÁSZINÉ *(Hertelendyhez)*. — Igen? Ön ismeri a fenséget?

HERTELENDY. — Többször részesültem abban a szerencsében, hogy megszólításával kitüntetett.

ÁGNES. — Mama, hát csak nyissad ki a bukszád, míg a „Kispipából“ ki nem dobnak minket. Én látni akarom a főhercegnőt, hacsak messziről is, *(hévvel fokozva)* hacsak egy pillanatra is, de látnom kell. Jaj! Hacsak egy ici-pici kis szót is szólna hozzám, csak egy picurka pillantást vetne rám, azt hiszem megőrülnék a boldogságtól. Két hétig táncolnék egy lábon, egyfolytában, megforgatnám otthon az alkalmazottainkat.

FELMÁSZINÉ *(kezével mutatja)*. — Ennek elmentek egy kicsit hazulról?

ÁGNES. — Na rajta, mama! Elő a pénzmagot. A vasútról ide a cókókot mielőbb, aztán hajrá öltözködni a percnél századrésze alatt, majd el a *(teli hanggal, ugrádozva)* díszelőadásra.

FELMÁSZINÉ. — Díszelőadásraaaa ???

MELÁNIA. — Ma?

ÁGNES (*mintha jelentést adna le*). — Igenis! Díszelőadásra a főhercegnő fensége tiszteletére, s még hozzá ma, nem holnap, csak ma. — Ugye igaz Hertelendy kisasszony? Íme ma, rövidesen itt a pillanat, hogy meglátjuk a főhercegnőt! Az eddig lezajlott főbb eseményeket úgyis elszaladgáltuk. Tehát pénzt, pénzt, pénzt és előre. (*Hertelendy nyakába ugrik*). Kimondhatatlanul örülök.

FELMÁSZINÉ (*nehézkösen felkel*). — Mit tehetünk egyebet (*mint aki megadja magátsorsának*) nahát gyerünk. A főhercegnő még rossz néven venné, ha nem leszünk ott. Így van ez bizony fogadósne asszony; a magunk fajta embernek el kell játszania szerepeit, szerepelni kell a világban . . .

F Ü G G Ö N Y

MÁSODIK FELVONÁS

Szin: Előkelően berendezett fogadószoba. Két ajtó.

1. J E L E N E T

(HERTELENDY *kisasszony* és ÁGNES).

ÁGNES (*az ablaknál ül, kitekint. A közelében áll Hertelendy*). — Úgy aludtam, mintha az otthoni ágyamban lettem volna és gyönyörű szépet álmodtam.

HERTELENDY. — Azt tartja a néphit, hogy amit az ember idegen helyen az első éjszaka álmodik, beteljesedik.

ÁGNES. — Oh bár igaz volna! Azt álmodtam, mintha a főhercegnő itt lett volna, — mit szól hozzá, — itt a „Kispipában“ és elcsevegett velünk. De nem ám úgy, mint egy Nagymogul, hanem közvetlenül, kedvesen, mintha mi látogatóba lettünk volna nála. Nem furcsa ilyest álmodni? Pedig tegnap majd kibámultam a szemem s még sem láttam a fenségét. A mama már oly bosszús is volt emiatt, hát még a Melánia (*a „lá“-t megnyomja, utánózkodó nővérét*)

HERTELENDY. — A Fenség nem volt a színházban.

ÁGNES. — Nem?! Honnan tudja?

HERTELENDY. — Hallottam beszélni! A Fenség külön színielőadást rendezett a saját otthonában . . .

ÁGNES. — Külön előadást?! . . . igazi színészekkel? . . .

Mulatságos volt?

HERTELENDY. — De még milyen? — Nagyon mulatságos! A Fenség állítólag egész este azon mulatott. S a legmulatságosabb az volt a dologban, hogy a szereplők észre sem vették, hogy milyen nevetséges szerepet játszottak . . .

ÁGNES. — Oh hisz ez igen érdekes, — szerettem volna én is ott lenni. Sőt szerepet is játszani. Kegyed nem, kisasszony?

HERTELENDY. — Oh igen, hébe-hóba szívesen komédiázok én is egy kicsit.

ÁGNES. — Kisasszony, akkor meg kell, hogy látogasson minket egyszer, s akkor rendezünk nálunk egy kis műkedvelő előadást, komédiázunk.

HERTELENDY. — No én azt hiszem, kormányfőtanácsosné őméltósága nem igen lenne elragadtatva.

ÁGNES. — A mama? — Hisz a mama mindig alakoskodik, komédiázik, legkivált, ha valahol vagyunk. Otthon ő egész helyes, akkor nem fujja úgy fel magát, mint egy kecskebéka. Papa ezt nem szenvedheti. De ha utazunk, akkor mama fenn ül a lovon, ez a vesszőparipája, persze a Melánia is. Bizony mondhatom, emiatt tegnap is oly kényelmetlenül éreztem magam.

HERTELENDY. — No nem volt az olyan borzasztó.

ÁGNES. — Dehogyan is nem. Éppen eléggé. Ezért ma megtréfálok a mamáékat. Tegnap én feszengettem, ma ők, így kvittek leszünk. Meg lesz az egyensúly. Majd kiokumulálok valamit *(nevet)*. Hahaha. Meg van! Azt fogam mondani a mamáéknak, hogy mi

tudtunkon kívül egy fedél alatt aludtunk a főhercegnővel. Kitűnő tréfa lesz. Figyelje meg a mamát, ha majd meghallja tőlem . . . hát még ha kisül a turpisság . . . előre is kacagok rajta . . . hahaha . . . hahaha . . .

2. J E L E N E T

(*Előbbiek, FELMÁSZINÉ és MELÁNIA.*)

FELMÁSZINÉ. — Min mulatsz már kora reggel Ágnes?

Biztosan valami bohóság, esztelenség . . .

ÁGNES. — Nem is olyan esztelenség. Nem öröm és nem érdekes, hogy ha az ember egy fedél alatt hál a főhercegnővel s nem is tud róla?

FELMÁSZINÉ. — Esztelenség? A főhercegnő itt?!

MELÁNIA. — Nevetséges! Itt a „Kispipában?”

ÁGNES. — Miért ne lehetne itt egy főhercegnő? Miért? Hát a szobátok nem volt fenséges?

FELMÁSZINÉ. — A főhercegnő itt, — s én nem láttam volna őt? Az lehetetlen!

MELÁNIA. — Ne hagyd magad lóvá tenni mama.

ÁGNES. — Nos, kérdezzétek csak meg Hertelendy kisasszonyt (*Hertelendyre hunyorgat, hogy az belemenjen a játékba*). Nem igaz kisasszony? Maga látta a főhercegnőt, hiszen szemtanuja volt a részére rendezett színjátéknak? Igaz?

HERTELENDY. — Az igaz, hölgyeim!

FELMÁSZINÉ (*egy székbe roskad és ingerült hangon szól*). — Igen, igen és talán kegyed mindjárt udvarhölgy mi? Maga épp úgy is néz ki! Ne féljen

semmit, észre vettem, amint Ágnes magára hunyorított . . . Szégyelje magát, még segít füllenteni!
MELÁNIA. — Ne izgasd fel magad mama, az ilyen személy nekünk csak — levegő!

FELMÁSZINÉ. — Rémes! Minden tagom reszket az idegességtől. Ágnes! Te neveletlen kölök . . . phü . . . a guta kerülgeti az embert!

MELÁNIA. — Mama te mindig felülsz Ágnes guitításainak.

FELMÁSZINÉ (*ideges, zavart, kapkod*). — No de . . . de . . . könnyen lehetséges. Legalább itt volna az a kocsmárosné, hogy az ember rendes felvilágosítást kaphatna (*Hertelendyhez, nem valami barátságosan.*) Hívja hát azt az asszonyt . . .

HERTELENDY. — Szívesen utána nézek, de a fogadósné valószínűleg a fenséges asszonynál lesz (*elmegy*).

3. J E L E N E T

(*Előbbiek HERTELENDY nélkül.*)

ÁGNES (*hátratett kezekkel jár fel s alá*).

MELÁNIA. — A te korzózásod igazán az idegeim teszi próbára, ülj le kérlek.

ÁGNES (*megáll Melánia előtt s a levegőt szaglássza*).

— Nem érzed? Én olyan udvari levegőt érzek.

MELÁNIA. — Ha szabad kérnem, hagy fel már a locsogással?

ÁGNES. — De engedj meg édes testvérkém, én csak figyelmedbe akartam ajánlani, mily magas régiókba kerültél.

MELÁNIA (*befogja a füleit*). — Már igazán ki kell ugrani az embernek a bőréből . . .

ÁGNES. — De gondoskodj returjegyről, hogy ismét visszajuthass.

FELMÁSZINÉ. — Hagyd Ágnes már az ingerkedést. Melánia már úgyis olyan kom . . . kom . . . komplikált.

MELÁNIA. — Konsternált, mama. Igen konsternált vagyok.

ÁGNES. — Nohát arról én már igazán nem tehetek.

4. J E L E N E T

(*Előbbieik, FRIDA és LÉNÁRDTNÉ*).

FRIDA (*kitárja az ajtót s Lénárdtné becsajpa*). — Kérem méltóztassék egyelőre itt helyetfoglalni, a kisasszony majd bejelenti a nagyságosasszonyt (*el*).

LÉNÁRDTNÉ (*egy pillanatra zavartan megáll, körülnéz, észrevéve Felmásziékat örömmel*). — Méltóságosasszony! — Ön itt!?

MELÁNIA (*halkan az anyjához*). — Nehogy eláruld, hogy mi a „Kispipában“ lakunk (*hangosan*). Amint látja Lénárdtné nagysád.

FELMÁSZINÉ. — Ah Lénárdtné! Nagysád hogy kerül ide?

LÉNÁRDTNÉ. — Egyenest az „Aranyfácánból“.

ÁGNES. — Látod mama, Lénárdtné nagyságosasszonyt is ide ajánlották a — a főhercegnőhöz. Szép jónapot drága Lénárdtné, soha jobbkor. Mama semmi-

kép sem akarja elhinni nekem, hogy a fenség itt tartózkodik (*halkan*). Segítsen azt elhitetni, mert épp az imént azt füllentettem nekik.

LÉNÁRDTNÉ. — De Ágnes kisasszony, — én nem értem az egészet.

FELMÁSZINÉ. — Mit fecsegsz már megint Ágnes? (*Lénárdtnéhez*). Ez a gyerek kihoz még egyszer a sodromból. — Tegnap túvé tettük magáért az egész fürdőt.

MELÁNIA. — És nem volt feltalálható. A Fenség meg a nagy dicsőség a fejébe szállt mi? . . .

LÉNÁRDTNÉ (*fejét rázva*). — Jaj én úgy drukkolok. Mondják ugyan, a főhercegnő végtelenül szeretetreméltó, de hát az nem mindennapi dolog s nehéz megszokni, hogy ilyen nagy urakkal beszéljen . . .

FELMÁSZINÉ. — Ha csak az az egész! Kegyed egész egyszerűen hozzálép, meghajol és azután kezdődhetik a cécó. Én is úgy csináltam amikor első ízben nála voltam.

LÉNÁRDTNÉ (*tisztelettel*). — Kegyed már volt nála?

FELMÁSZINÉ. — Elhiszem azt, — már huszonötéve.

ÁGNES. — Na látja nagysád a mama megint egy pár orrhosszal vezet maga előtt.

MELÁNIA. — Nem óhajtánád mama talán ma tiszteleted tenni a főhercegnőnél?

FELMÁSZINÉ. -- Nem tudom lesz-e, van-e érkezésem! Hm . . . Lehetséges . . .

LÉNÁRDTNÉ. — Ismeri közelebbről a fenségésszszonyt?

FELMÁSZINÉ. — Oh de még mennyire! -- Akár a zsebemet.

5. J E L E N E T

(Előbbiek és FRANCISKA FŐHERCEGNŐ akia kitárt ajtóban megjelenik. Erre Lénárdtné felugrik, mélyen meghajol).

FELMÁSZINÉ *(nevet)*. — Hahaha . . . Mit csinál maga Lénárdtné nagysád? Hisz ez a . . .

MELÁNIA *(gúnyosan)*. — Hja ilyenek a kisvárosiak . . .

FELMÁSZINÉ. — Hiszen ez a „Kispipa“ fogadósnéja. Hahahaha — Jó reggelt fogadósné asszony. Ezt a tréfát! A szegény Lénárdtné csodákat hisz önről . . .

ÁGNES *(szintén felugrik, bámul)*. — Mama, — én azé hiszem, — ez maga a Fenség!

FRANCISKA FŐHERCEGNŐ *(megnyerő kedvességgel)*. — Áh, Ön már itt Lénárdtné nagysád? Szabad kérném! *(a többiekhez)*. Majd később hölgyeim, *(visszavonul)*.

LÉNÁRDTNÉ *(követi a főhercegnőt a szomszédos szobába, s beteszi az ajtót maga után)*.

6. J E L E N E T

(FELMÁSZINÉ, MELÁNIA és ÁGNES).

FELMÁSZINÉ *(hebeg és jó egynéhányszor esetlenül meghajlik, hol Lénárdtné hátának, hol a becsukott ajtónak)*. A . . . A . . . Fő . . . hercegnő . . .

MELÁNIA. — De hagyd már abba mama. Te blamálsz minket.

ÁGNES (*lemondóan*). — Már megtette.

FELMÁSZINÉ (*zsebkendőjével törölgeti verejtékes homlokát*). — Ezt . . . ezt a blamirozást nem élem túl . . .

Ha ezt a férjem megtudja . . . jaj . . .

ÁGNES. — Akkor gurulni fog nevetében.

FELMÁSZINÉ. — Hogy ilyesmi velem megeshetett! Velem! Még szerencse, hogy oly választékos modort tanusítottam! mintha sejtettem volna! . . .

ÁGNES. — Hát furábban is elbánhattál volna velem, az bizonyos.

MELÁNIA. — Te pedig csak hallgass! Hamarább felvilágosíthattál volna minket.

ÁGNES (*tünődve, félhanggal*). — Én magam sem tudtam, én csak füllentettem.

MELÁNIA. — Most itt a gyümölcse.

FELMÁSZINÉ. — Már most mit tegyünk? Hogy kászálódunk ki ebből a kátyúból? Valami úton-módon ki kell mászni.

MELÁNIA. — Mi most angolosan távozunk, vonatra ülünk és . . .

ÁGNES (*közbevág csufondárosan*). — És a számláról megfeledkezünk.

MELÁNIA. — Hát kérjük a számlát. Nem muszáj nekünk tudni, hogy a főhercegnőnél laktunk.

FELMÁSZINÉ (*feleszmél, tátott szemmel és szájjal*). — A főhercegnőnél laktunk? (*jaj de okosan*). tényleg, ha ő a főhercegnő, akkor mi nála laktunk! (*élenken, majd szemrehányóan*). És erről mi nem akarunk tudni? De Melánia?! De mennyire tudjuk, sőt mindenkinek meg kell tudni (*dagadó büszkeséggel*). Meghívott minket, megvendégelt minket

(*nagy önteltséggel*). És ő velünk, Felmásziné kormányfőtanácsosné öméltóságával és leányaival egy asztalnál . . . evett . . . (*mind átszellemültebben*) ivott . . . csevegett . . .

MELÁNIA. — De semmi esetre sem élvezett!

FELMÁSZINÉ (*nem zavartatja magát*). — Trécselt trics-tracsolt velünk, akár a rangjabelivel.

ÁGNES. — És rajtunk, meg a beképzeltségünkön, önnhittségünkön, jól mulatott!

FELMÁSZINÉ (*ábrándosan áradozik*). — És a kegyekben, a kegyes kegyei fényében sütkéreztem, melegedtem, fénylettem én is. Oh Melánia gyermekem fogalmazz meg gyorsan egy sürgönyt a papának: Nagy kitüntetés, — nem, várj csak, — a főhercegnő, — ah ezt nem lehet mind egy táviratba összesűríteni. Vegyél inkább egy tucat anzikcot, majd azon megírjuk. Az nyitott is és bárki elolvashatja! . . .

7. J E L E N E T

(*Előbbiek és FRIDA*).

FRIDA (*bejön*). — Parancsolnak valamit a hölgyek?

MELÁNIA. — Ki küldte Önt?

FRIDA. — udvarházi Hertelendy kisasszony, öfensége udvarhölgye.

FELMÁSZINÉ. — udvarházi Hertelendy? Nemes? Nemesi előnév? Udvarhölgy? udvarházi udvarhölgy? Itt minden a feje tetejére áll?

ÁGNES (*övéihez*). — Azt kérdezi a szobalány, van-e valami óhajotok?

FELMÁSZINÉ. — Hogyan? Hát persze; — de nem, de, (*kapkod*) de az így nem megy . . . Hozza csak a számlánkat!

ÁGNES. — De mama!

FELMÁSZINÉ. — De? Dehát így állapotunk meg előre . . .

FRIDA. — A hölgyek a Fenség vendégei voltak.

FELMÁSZINÉ (*örömmel*). — Ah úgy, akkor semmit sem kell fizetnünk!

MELÁNIA (*int Fridának, hogy mehet*). — Jó, köszönjük.

FRIDA (*meghajol, majd el*).

8. J E L E N E T

(*Előbbiek FRIDA nélkül, majd LÉNÁRDTNÉ és HERTELENDY*).

MELÁNIA. — Azt a számla históriát elhamarkodtad mama.

ÁGNES. — Egy baklövéssel több, vagy kevesebb, az ma már mindegy.

FELMÁSZINÉ. — A folytonos közbeszólásaitokkal egész megzavartok, holott a társadalmi formákban, érintkezésben különben oly otthon vagyok. A finom hang az elemem.

LÉNÁRDTNÉ (*a szomszéd szobából jön Hertelendyvel, s hozzá beszél*). -- Ezer köszönet nagyságos kisasszonyom! Minden igyekezetünkkel azon leszünk, hogy legteljesebb megalégedését kiérdemeljük.

HERTELENDY. — Erről megvagyok győződve. Tehát

abban maradunk, hogy hétfőn ha nincs ellenére az üzletében felkeressük Önt.

LÉNÁRDTNÉ. — Nagyon kedves, igen nagy megtisztetésnek fogom tartani.

HERTELENDY. — Tehát a viszontlátásra! Hétfőn reggel! *(az ajtóig kíséri Lénárdtnét s többször kezet fog vele).*

9. J E L E N E T

(Előbbiek LÉNÁRDTNÉ nélkül).

FELMÁSZINÉ. — Nahát ilyet! Ez csak se szó, se beszéd elmegy, minket észre sem vesz és én . . . és én . . . *(levegő után kapkod).*

MELÁNIA. — Tapintatlan teremtés!

ÁGNES. — Ne félj mama, még idejében tájékoztathatod élményeidről a férjedet.

HERTELENDY *(mentegetődzve)*. — Lénárdtné asszonynak bizony gondja most az, hogy semmit sem felejt sen el a sok megbízásból. A Fenség valósággal elárasztotta kegyeivel.

FELMÁSZINÉ. — Igen, igen a butáknak mindig szerencsájuk van.

ÁGNES. — Erre itt vagyunk mi jó példának. *(Hertelendyhez)* Most már tudom, hogy a Fenség milyen előadáson mulatott és én . . . én . . . *(őszintén)* szégyelem magam . . .

HERTELENDY *(Ágnes haját simogatja)*. — Maga nagyon tetszett a Fenségnek, de a szó nemesebb értelmében. Tehát nincs miért bűnnek adni a fejét.

10. J E L E N E T

(*Előbbiek és FRANCISKA FŐHERCEGNŐ*)

FRANCISKA FŐHERCEGNŐ (*megjelenik az ajtóban*).

— Nos mielőtt a napi teendőimhez látnék, Önöknek is szentelhetek néhány percet hölgyeim.

FELMÁSZINÉ (*hajlong, lányai is meghajolnak*). —

Bocsánatáért esedezem Fenség! Ha tudtuk volna kívül állunk szemben, nem mulasztottuk volna el az illendő tiszteletteljes alázatosságot (*közbe-közbe hajlong*).

FRANCISKA FŐHERCEGNŐ. — Oh erről megvagyok győződve, a szolgálalkúséget megszoktam. De örömmre szolgált meggyőződnöm arról is, hogy mint a „Kispipa” fogadósnéja megálltam a helyemet, s az én kedves Hertelendykém is mint a gondnok leánya. Semmi baj, kedves kormányfőtanácsosné asszonyom. (*Ágneshez*) És maga kedves kislányom őrizze meg üdeségét, frissességét, igaz szívét, őszinteségét, szókimondását, mellyel úgy kiemelkedik a nyárspolgárságból (*homlokon csókolja*). Mindig örülni fogok, ha az életben találkozni fogok magával. Isten Önökkel hölgyeim! (*mindhármukkal kezét fog*). Fogadják köszönetemet (*kegyteljes főhajtéssal távozik*).

HERTELENDY. — Ajánlom magam hölgyeim, a viszontlátásra drága kis Ágnes (*a főhercegnő nyomában el*).

11. J E L E N E T

(A három Felmászi).

FELMÁSZINÉ *(zsebkendőjével szeméit törölgeti)*. —

Jaj de szépen beszélt az imént a főhercegnő öfensége, én úgy megvagyok hatva gyerekek . . . *(kis szünet után)*. A szolgálalkúséggel a Lénárduhá célzott. Igen . . . igen azt mindjárt észre lehetett venni, de hogy a nyárspolgársággal mit akart, azt nem egészen értettem! És te Melánia?

MELÁNIA. — Majd otthon megmagyarázom neked.

FELMÁSZINÉ. — Mondd Ágnes az esküvőjére hívott meg a Hertelendy kisasszony ügye? Azt mondta, a vizontlátásra! És azt mondta a főhercegnő: „Fogadják köszönetem hölgyeim“! Hallottátok? Csak azt szeretném tudni, miért?

ÁGNES. — Én tudom.

FELMÁSZINÉ. — Hát mondd!

ÁGNES. — Majd én is otthon magyarázom meg neked.

FELMÁSZINÉ. — S mi még azt sem mondtuk szívesen. S mi nem köszöntünk meg semmit, mikor ettünk, ittunk.

MELÁNIA. — Fölösteges is mama, mi nem vagyunk ajándékra rászorulva még egy főhercegnőtől sem. Tégy csak le oda egy százast.

FELMÁSZINÉ. — Azt . . . azt nem tehetem . . .

MELÁNIA. — A szolgálaszemélyzet részére!

FELMÁSZINÉ. — Hogyisne! Hát még mit nem? . . . a szolgálaszemélyzetnek egy százast? . . .

MELÁNIA. — Igen ha mondom, tedd csak le!

FELMÁSZINÉ (*húzódva nem szívesen*). — Hát . . . hát
ha gondolod . . . (*keresi az erszényt*).

ÁGNES. — Itt az erszényed mama.

FELMÁSZINÉ (*keservesen kikotorász egy százast,
muzájából leteszi az asztalra*). Ide . . . látjátok . . .
egy százast . . . a . . . szolgálóknak . . . (*sóhajt*).

MELÁNIA. — Így ni, most már nyugodtan megyek
kocsiért, azután mihamarabb el . . . (*elmegy*).

ÁGNES. — A csodás „Kispipából“ (*megy nővére után*).

FELMÁSZINÉ (*hirtelen felkapja a százast s egy tizedet
tesz a helyébe*). — Eh mit! Egy tized is elég!
(*sietve el*).

F Ü G G Ö N Y

22. JÖJJ ÉS KÖVESS — Evangéliumi esemény két képben —
Történet Jeruzsálemben Jézus kínszenvedésének hetében
— Fordította Vasvári Gizella — 7 férfi szereplő — Ára 1 P
23. A FELEDÉKENY ZSUZI! — Vigjáték három felvonásban.
Fordította Vasvári Gizella — 9 női szereplő — Ára P 1'20
24. HARMATHINTÓ HAJNAL — Római dráma két felvonásban
Ford.: Dr. Szandányi Sándor — 12 női szereplő — Ára 1 P
25. RABMAGYAR LÁNYOK ÜZENETE — Irredenta színmű
három felvonásban — Írta Ruzsinszky Irén — 15 női
szereplő — Ára 1 P 20 fill.
26. A LELKIISMERET SZAVA — Kis dráma öt felvonásban —
Írta Bárány Ferenc — 15 férfi szereplő — Ára 1 P
27. FÜSTBE MENT TERV — Színmű egy felvonásban — For-
dította Nagy-Zámbó Ferenc — 6 férfi szereplő — Ára 80 f.

28. sz. A BIZALOM JUTALMA

Zenés színmű három felvonásban — Írta Ruzsinszky Irén.
Zenéjét szerzelte Gábor József — 14 férfi szereplő —
Ára 3 P 50 fillér.

Egy züllött fiatalember megtérését segíti elő erős bizalmával
öcsikéje, első szentáldozása napján. — Első áldozóknak s
szüleiknek, ez alkalomból való ünneplésére rendkívül alkalmas.

29. sz. NE TOVÁBB A KAPTA- FÁNÁL

Vigjáték három felvonásban dalbetéttel — 8 férfi szereplő —
Ára 3 P 50 fillér.

József cipész legény esténként, munka után, gavallérosan
ki szokott öltözködni, hogy kinn a korszón az előkelőt játszhassa.
Sikerült is megismerkednie egy gróffal, kivel sok vig estét töltenek
együtt. A gróf úr azonban nem sokáig bírja pénzzel az iramot.
Az egyik reggel éppen József mesteréhez nyit be alkalmazásért,
ugyanis csak a neve Gróf, egyébként ő is közelebbi rokonságban
áll a csirizes tallal. Ilyen helyzetben találkozik a két jó barát,
kénytelenek levetni az affektált rangjukat, mely annyi nevetséges
helyzetbe hozta őket.

30. sz. UPMANN KAPITÁNY UTAZÁSA A FÖLD KÖRÜL

Vigjáték három felvonásban — Írta Dr. Ajtai—Ackermann
Kálmán — 18 férfi szereplő — Ára 1 P

Upmann a közismert kapitány szokása szerint merész
terveket forral: be akarja járni a világot. Riporter barátja úgy
tendezi a dolgot, hogy Upmannak ki se kell ezért lépni a szobából.
Váratlan fordulattal az északi sarkot fedezi fel. Innen álmában
Afrikába jut, ahol a négerek majdnem felfalják. De Upmann
rossz falat, kivágja magát, hogy aztán Kinába jusson. A for-
tongó birodalomban mindent eligazít és rendet teremt. Így
sikerült a szobában bejárni az egész világot.

31. sz. NYÁRSPOLGÁRÉK FÜRDŐN

Vígjáték két felvonásban — Fordította Sántha István —
7 női szereplővel — Ára 1 P 20 fillér.

Felmászi kormányfőtanácsosné leányaival fürdőre utazik, ahol történetesen egy főhercegnő is tartózkodik inkognitóban. A szállóban véletlenül a főhercegnő részére fenntartott helyre jutnak, s a fenséges asszonyt a fogadósnénak nézik. Pőffeszkedő gögjükben a tapintatlanságok egész sorát követik el. A főhercegnő a tévedést egész mulatsagosnak találja, s örül, hogy az embereket egyszer természetes eredetiségükben megfigyelheti.

32. sz. A KÜVÉMEREDT KÁTSA

Szomorú játék 1-gy felvonásban — Átszörkesztötte Marosi Mihály — 9-ez embőr jádzik benne — Ára 1-gy pöngö.

Ebbe van a Kátsa tzigány megkövezése, mög még másögyéb

33. sz. A KÍSÉRTET

Vígjáték egy felvonásban — Fordította Schreiner István
7 női szereplő — Ára 1 P

Fellegi Elinor, vénkisasszony költőnő. Oly ügyes, hogy másokat is tanít költeni. — sőt több, — a lakáson még a kísértet is rímekben beszél.

34. sz. PÁRTALÁZ

Vígjáték egy felvonásban — Fordította Sántha István
5 női szereplő — Ára 1 P

Marcsa cseléd egy házasságközvetítő irodával lép érintkezésbe. Tévedésből egy báró levelét kapja kézhez. Pártalázban van, s már bárónénak érzi magát. Időközben a felcserélt level helyett megkapja az öneki szólót. Ám meggondolja a dolgot lánv marad és szolgál tovább.

35. sz. SZENT FERENC ÉS A RABLÓK

Assisi Szent Ferenc korabeli színjáték három felvonásban —
8 férfi szereplő — Ára 80 fill.

Szent Ferenc szerzetesháza körül rablók settenkednek. Először kéregetéssel próbálkoznak, ám az egyik fráter rájuk ismer és megtagadja az alimizsnát. A rablók bosszút forralva elítavoznak. Szent Ferenc hazatérven meghallja, hogy miként bánt a fráter a három csavargóval! utánuk küldi őt a felt alimizsnás zsákkal. A rablók annyira meghatódnak, hogy megjavulnak.